

Huisartsgeneeskunde Amsterdam UMC Jaarbeeld 2022

Samen zorgen
voor de dokter
van morgen

Inhoud

 huisarts- opleiding	7
 studenten- onderwijs	14
 onderzoek	20
 universitaire huisartsen- praktijk	30
 academisch huisartsen- netwerk	34

3	Voorwoord
4	Afdeling in cijfers
6	Toekomstvisie
13	Fusie huisartsopleidingen
19	Verhuizing: een project met veel impact
24	Oraties
29	Afdelingsdag 'De Verbinding'
33	Green Team HAG opgericht

Voorwoord

‘Wij leiden elk jaar een kwart van alle huisartsen in Nederland op’

‘Samen zorgen voor de dokter van morgen’: u zag deze zin al op de cover van dit Jaarbeeld 2022 staan. Het is het motto van onze afdeling Huisartsgeneeskunde. De leus op de vlag waaronder wij dagelijks opereren.

Met ruim 300 medewerkers is onze afdeling een van de grootste van Amsterdam UMC. We verzorgen een groot stuk onderwijs in de studie Geneeskunde aan beide faculteiten UvA en VU, leiden elk jaar bijna 200 nieuwe huisartsen op, een kwart van alle huisartsen in Nederland, en verrichten prachtig wetenschappelijk onderzoek met maatschappelijke impact. We werken mee aan (zorg)projecten binnen en buiten de eerste lijn, bieden in onze Universitaire Huisartsenpraktijk zorg aan patiënten, net als in de huisartspraktijk die wij samen met de GAZO hier in Zuidoost zijn gestart: Hondsrugpark Gezond. In ons Academisch Netwerk Huisartsgeneeskunde komen al die dingen samen: onderwijs, opleiding, onderzoek, zorg(innovatie) en, niet in de laatste plaats, de verbinding met de regio. Daarom durven wij dat motto van ons wel aan, ‘Samen zorgen voor de dokter van morgen’.

Leest u het jaarbeeld vooral ook als een uitnodiging. Een uitnodiging om samen met ons voor die dokter van morgen te zorgen. En voor die van vandaag, niet te vergeten. Want uiteraard hebben we ook oog voor zijn of haar zorgen van vandaag.

Ik wens u veel leesplezier.

Jettie Bont,
hoofd afdeling Huisartsgeneeskunde,
Amsterdam UMC

Afdeling in cijfers

Huisartsgeneeskunde
Amsterdam UMC

300

werknemers

7

secties

5

locaties

huisarts-
opleiding

AMC

303

aio's in opleiding

97

aio's opleiding afgerond

344

huisartsopleiders

67

externe stages

141

dagen cursorisch
onderwijs

huisarts-
opleiding

VUmc

280

aio's in opleiding

81

aio's opleiding afgerond

357

huisartsopleiders

8,6

beoordeling praktijk
door aio's

7,7

beoordeling begeleiding
door aio's

universitaire
huisartsen-
praktijk

5.458

patiënten

657

visites

11.717

korte consulten

5.968

lange consulten

1.060

POH GGZ consulten

212

kleine chirurgische
ingrepen

studenten-
onderwijs

UvA AMC

200

unieke
onderwijsmomenten

1.750

uur onderwijs verzorgd

313

coschappen

8,7

beoordeling coschap

62

aio's hebben coassistent
opgeleid

studenten-
onderwijs

VU VUmc

360

coschappen

2.100

studenten geneeskunde

3.500

uur tutorschappen

2.656

uur practicum

450

uur stationsexamens

360

uur mondeling klinisch
redeneren getoetst

onderzoek

6

onderzoekslijnen

>200

publicaties

3

promoties

4

oraties

8

leerstoelen

academisch
huisartsen-
netwerk

404

aangesloten huisartsen

600.000

patiënten in database

18

onderzoeksprojecten
in stuurgroep

15x

data uitgegeven voor
onderzoeksproject

5x

data uitgegeven voor
spiegelinformatie

Toekomstvisie

Wij zijn verbindend naar buiten

We dragen bij aan verbetering van zorg en gezondheid in de regio door onderwijs, onderzoek en onze inzet op zorginnovatie.

Wij zijn verbindend naar binnen

We werken met plezier vanuit een krachtige afdeling aan onderwijs, onderzoek en zorginnovatie binnen Amsterdam UMC.

Eén afdeling Huisartsgeneeskunde

We werken aan een sterke verbinding tussen de secties.

Wij zijn ambitieus

We onderscheiden ons door toonaangevende zorg, onderzoek en onderwijs.

Onze kernwaarden

Innovatief, maatschappelijke impact, sociaal veilig, integer, reflectief en last but not least: plezier!

In 2022 hebben wij ons nieuwe curriculum geëvalueerd en bijgesteld, maar tegelijkertijd weer grote stappen gezet in het verder vorm geven aan de fusie met de Huisartsopleiding VUmc. Ook innovatie en inclusiviteit stonden hoog op de agenda.

Doelstellingen

Om richting te geven aan de periode tussen ons vorige Meerjarenbeleidsplan (MJB) en het MJB dat ontwikkeld zal worden na de fusie met de Huisartsopleiding VUmc hebben wij voor 2022 (en 2023) de volgende zes doelstellingen geformuleerd:

- 1 We werken toe naar één gezamenlijke Amsterdamse Huisartsopleiding;
- 2 We zorgen dat ons huidige curriculum geëvalueerd, bijgesteld en geborgd is;
- 3 We zetten ons in voor een toekomstgerichte en innovatieve Huisartsopleiding;
- 4 We dragen optimaal bij aan een toegankelijke, diverse en inclusieve opleiding, werkomgeving en huisartsenzorg;
- 5 We streven naar continue aandacht voor kwaliteit en transparantie;
- 6 Het werk wordt door de juiste persoon, op de juiste plek en het juiste moment uitgevoerd.

Naar één Huisartsopleiding Amsterdam UMC

Ook is in 2022 hard gewerkt aan het verder vorm geven van de fusie met de Huisartsopleiding van het VUmc. Nadat in 2021 een stevige basis is gelegd door het neerzetten van de project-

structuur zijn de projectactiviteiten in 2022 verder geïntensiveerd. Het streven is om het

fusieproject in 2024 af te ronden.

Alle deelprojecten zijn inmiddels opgestart en de eerste belangrijke resultaten zijn geboekt. Zo is er door een deelprojectgroep en verschillende subgroepen hard gewerkt aan het vormgeven van het nieuwe gezamenlijke lokale opleidingsplan (LOKOP). Als eindproduct is eind 2022 een concept LOKOP opgeleverd dat voorgelegd is aan alle medewerkers.

In de tweede helft van 2022 is er tevens een deelprojectgroep gestart die zich buigt over de organisatiestructuur van de nieuwe opleiding. Inmiddels zijn er een aantal uitgangspunten geformuleerd en mogelijke organisatiestructuren geschetst. Op basis hiervan wordt door de deelprojectgroep een advies geschreven zodat de besluitvorming hierover in het eerste kwartaal van 2023 kan plaatsvinden.

Innovatie

De huisartsenzorg innoveert in een razendsnel tempo. Een aantal ontwikkelingen hebben we, vooruitlopend op de ontwikkeling van het curriculum voor de gefuseerde opleiding, in 2022 al in ons huidige curriculum geïntegreerd. Denk bijvoorbeeld aan duurzaamheidsonderwijs, onderwijs ten aanzien van brede gezondheidszorg concepten en praktijkmanagement-onderwijs.

Razende Bol

Binnen ons opleidingsgebied is er momenteel met name een tekort aan huisartsen in de Kop van Noord-Holland. Voor het 3e jaar op rij hebben we ook in 2022 daarom samen met de collega's van VUmc en lokale opleiders de Razende Bol scholingsdagen georganiseerd.

Het heeft tot doel aios kennis te laten maken met de mooie kanten van de Kop van Noord-Holland, de inwoners, de natuur, de huisartspraktijken en de mogelijkheden die er zijn om als huisarts te wonen en werken. Dit keer was het onderwerp van de 3-daagse 'de toekomstbestendige praktijk'.

Curriculum

In 2021 is de implementatie van ons nieuwe curriculum afgerond. Voor 2022 en 2023 is ons doel om dit curriculum te borgen en waar nodig te evalueren en bij te stellen. Hiervoor is een meer systematische werkwijze voor het evalueren van onderwijsmodules ontwikkeld. In 2022 is de lokale Differentiatie Wetenschappelijk onderzoek 'De Academische Proeftuin Huisartsgeneeskunde' ontwikkeld die vanaf september 2023 als pilot van start zal gaan. Docenten en onderzoekers gaan aios begeleiden om vanuit een eigen onderzoeksvraag zelf een onderzoek op te zetten en uit te voeren.

Met 62 aios die een coassistent hebben opgeleid is ons aios-co-model zeer succesvol te noemen. Wel wordt het model aangepast omdat het co-schap huisartsgeneeskunde in 2023 van 5 naar 9 weken gaat.

Toegankelijkheid en Inclusiviteit

We willen als Huisartsopleiding eraan bijdragen dat de huisartsenzorg voor iedereen toegankelijk is en blijft. Ten aanzien van de toegankelijkheid van de huisartsenzorg is ook diversiteit en inclusiviteit een belangrijk aspect waarin de Huisartsopleiding een verantwoorde-lijkheid heeft. We hebben in 2022 meerdere activiteiten ondernomen die bijdragen aan een inclusief opleidings- én werkklimaat.

De Onderzoeksgroep van Onderwijs & Opleiden en de werkgroep Diversiteit heeft in 2022 een advies uitgebracht over drie te implementeren interventies om tot een inclusiever opleidingsklimaat te komen. De eerste interventie – deskundigheidsbevordering – bestaat uit twee trainingen. De bias-training is nu door alle stafleden en een groot deel van de huisartsopleiders gevolgd. Vanaf het najaar van 2022 zijn we gestart met het uitrollen van de tweede training: de by-stander-training.

GEAR-audit en RGS visitatie

Begin 2022 heeft de GEAR audit plaatsgevonden. GEAR (Gecom-

bineerde Evaluatie- en Audit Ronde) is het landelijk kwaliteitsinstrument van de acht huisartsopleidingen in Nederland. Met GEAR werken de acht opleidingen aan de bevordering van de kwaliteit van de opleidingen en de onderlinge samenwerking. In september 2022 verloopt de erkenning van de Huisartsopleiding. Om deze reden wordt het instituut begin 2023 gevisiteerd door de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS). Deze commissie toetst periodiek of opleidingen aan de regels voldoen. De voorbereidingen voor deze visitatie zijn grotendeels getroffen in 2022.

De huisarts van de toekomst opleiden

2022 was niet alleen het jaar waarin wij voor het eerst met een volledige jaarplancycclus hebben gewerkt, maar ook een jaar van innovatieve projecten, geslaagde onderwijsdagen voor huisarts-opleiders en 81 nieuwe huisartsen die hun opleiding succesvol afsloten.

Jaarplancyclus

In 2022 hebben we weer 81 nieuwe huisartsen 'afgeleverd', laten we met dat getal beginnen. Ook hebben we in 2022 voor het eerst met een volledige jaarplancyclus gewerkt. Eind 2021 hebben we daarvoor, met het jaarplan van de afdeling als inspiratie, onze speerpunten voor 2022 verwoord en daar acties aan gehangen. Elk team heeft dat vervolgens uitgewerkt en gedurende het jaar hebben we elk kwartaal de resultaten bekeken. De dagelijkse gang van zaken kan ervoor zorgen dat je onvoldoende tijd hebt voor alles wat daarnaast óók heel belangrijk is. De jaarplancyclus helpt ons goed om naast de dagelijkse gang van zaken oog te houden voor de grote lijnen. Zo houden we beter zicht op wat we doen met onze plannen en kunnen we tijdig bijsturen als dat nodig is. Daardoor hebben we zelfs in deze drukke fusietijden veel kunnen realiseren.

De jaarplancyclus helpt ons goed om naast de dagelijkse gang van zaken oog te houden voor de grote lijnen.

Even afwachten

Met de film 'Even Afwachten – een kijkje in het hoofd van de huisarts' heeft collega Dick Walstock in 2022 zijn debuut als documentairemaker gemaakt. Wat gaat er allemaal door het hoofd van de huisarts als hij/zij besluit even af te wachten? Hoe komt die beslissing tot stand? De documentaire volgt een vijftal huisartsen tijdens hun spreekuur. Zij vertellen hoe ze risico's afwegen, beslissingen nemen, hoe ze twijfelen, maar toch 'even afwachten'. Een uniek kijkje in het hoofd van de huisarts.

Huisarts van de toekomst opleiden

De leerlijn innovatie wordt een steeds belangrijkere leerlijn. De huisarts van de toekomst opleiden,

dat is onze missie. We zijn tevens betrokken bij de landelijke Innovatiedag, waarvan de eerste in januari 2023 plaatsvond. Hieraan doen alle derdejaars aios uit het hele land mee. Daarnaast heeft Dick Walstock als huisartsdocent diverse video's gemaakt over nieuwe organisatievormen in de huisartsenzorg.

Doorndagen

Twee keer per jaar duiken de huisarts-opleiders van Huisartsopleiding Vumc de bossen van Doorn in om zich gedurende twee dagen samen met collega's te trainen in het opleiders vak en samen te sparren over het vak van opleider. Na een plenaire ontvangst volgen de opleiders in de eerste jaren van het curriculum samen met docenten vaste leergangen. In de jaren daarna maken zij zelf een keuze uit een keuzepakket.

De opleider als observator?

Chris Rietmeijer stopte al eerder als onderwijs-coördinator, maar in 2022 heeft hij ontzettend veel werk verzet voor het nieuwe Landelijk OpleidingsPlan. Daarnaast is hij ook nog gepromoveerd met zijn onderzoek naar observatie van artsen in opleiding. Zo zag hij dat het belangrijk is dat aios en huisartsopleider samen consulten doen en dat de rol van de observator niet 'vlieg op de muur' is, maar dat een duidelijke aanwezigheid helpt.

Chris Rietmeijer stopte al eerder als onderwijs-

Praktijkmanagement

In 2022 heeft de leerlijnhouder praktijkmanagement, Berend Janssen, een aantal dagen praktijkonderwijs met groepen aios in de huisartspraktijk georganiseerd. Een zeer creatieve manier van onderwijs geven. Hij deed dat samen met de zorgverleners uit zijn regio en gedurende de dag kwamen allerlei aspecten van praktijkvoering naar voren, zoals financieel management, personeelszaken en de organisatie van de zorg.

Fusie huisartsopleidingen

Naar één team en identiteit

In 2022 zijn een aantal mooie initiatieven opgezet om verder toe te werken naar één team en identiteit. Het hoogtepunt hiervan was onze tweede gezamenlijke Stafdag op 5 juli. Daarnaast is ook door deelprojectgroep Communicatie veel werk verzet, met ieder kwartaal een FusieFlits en een FusieSite met niet alleen informatie over de achtergronden en voortgang van de fusie maar ook een Digitale Coffee Corner om collega's weer een beetje beter te leren kennen. Ook heeft in 2022 twee keer een FusieMonitor plaatsgevonden. Met behulp van deze enquête onder medewerkers wordt in beeld gebracht wat goed gaat, wat beter kan en wat beter moet. Tevens wordt er steeds meer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een dagje mee te kijken met docenten aan de andere kant van de Amstel en dit zorgt ervoor dat de (spreekwoordelijke) overkant van de Amstel weer een stukje dichterbij komt. Onze tweede gezamenlijke Stafdag was in alle opzichten een zeer geslaagde dag. De Stafdag kende een zeer gevarieerd programma. Van inhoudelijke workshops over het opleiden tot workshops over schilderen en storytelling.

Ondanks personele wisselingen prachtige resultaten

Een jaar waarin een groot beroep werd gedaan op de inzet van het team. Die inspanningen werden wel beloond met mooie resultaten en uitstekende evaluaties door studenten.

Onrust, flexibiliteit en personele wisselingen

2022 begon met een laag corona. Geen lockdowns maar wel veel besmettingen onder het docententeam en onder de studenten. Het zorgde voor onrust, druk op het rooster en vroeg om flexibiliteit. Het jaar kenmerkte zich ook door een groot aantal personeelswisselingen in het team. Ten tijde van corona was de poule met externe docenten fors uitgedund, waardoor er slechts enkele huisartsen nog via deze constructie actief waren. Aan het einde van 2022 was deze poule weer beter op sterkte.

Bachelor fase

Het coördinatorschap OVV-1 werd in 2022 voor de tweede keer gecoördineerd door Huisartsgeneeskunde. Net als vorig jaar werd het door de studenten zeer goed geëvalueerd met een 4,4 uit 5. Met name de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de coördinatoren werden enorm gewaardeerd door de studenten. Het keuzevak Huisartsgeneeskunde draaide 12 weken lang met 14 studenten, iets minder dan vorig jaar. Het keuzevak was volledig digitaal en verrijkt met een aantal nieuwe onderwijsmomenten. Zoals Dokter en social media met Bernard Leenstra, een hoorcollege over het praktijkhouderschap en werkcolleges over palliatieve zorg. Het keuzevak werd afgesloten met digitale spreekuren. Hierbij konden studen-

ten meekijken bij een spreekuur van een huisarts, terwijl een andere huisartsdocent hen digitaal meenam en uitleg gaf. De studenten vonden dit enorm leerzaam en hebben het gewaardeerd met een dikke 9,5 (70% beoordeelde dit met een 10).

Master fase

In september 2021 startte de nieuwe master Epicurus. Wij leverden hierin zes uur nieuw onderwijs, over consultvoering en lichamelijk onderzoek. Een groot onderdeel voor onze sectie was de betrokkenheid bij het nieuwe mentoraat. Het mentoraat werd in een nieuwe jas gegoten, met veel onderwijsmomenten, nascholingen en een volledig nieuwe Canvas omgeving.

Coschappen

In 2022 hebben 313 coassistenten hun coschap Huisartsgeneeskunde in de oude master, Curius+, gelopen, daarvan hebben 311 het coschap met een voldoende afgerond. Ze beoordeelden het coschap, net als voorgaande jaren, met een prachtig gemiddelde van 8,7. Samen met ons vaste docententeam en ondersteund door ME-ers zijn we dit jaar druk bezig geweest met de voorbereidingen op ons nieuwe 9 weken durend coschap Huisartsgeneeskunde. De eerste studenten starten hiermee op 15 mei 2023. Wij hebben in 2022 drie nascholingen georganiseerd, waarvan twee samen met de sectie Studentenonderwijs VU.

Medische Informatiekunde

Binnen Medische Informatiekunde werd module 1.4 wederom gecoördineerd door onze sectie, dit jaar voor het eerst door Eva Hoff als opvolger van Judy van Es. Het blok draaide dit jaar volledig digitaal, maar werd toch door alle studenten met een voldoende afgerond. Ondanks corona heeft ook de stage volledig kunnen plaatsvinden. Eva Hoff won bij Medische Informatiekunde de onderwijsprijs voor beste klinische docent 2021.

Mentoraat master

In 2021 startte het nieuwe mentoraat, opnieuw gecoördineerd door Huisartsgeneeskunde in de persoon van Sander Corssmit. Het mentoraat is in een nieuwe jas gegoten. Er is nieuw onderwijs geschreven, er zijn mentor trainingen gegeven en er is een volledig nieuwe Canvas omgeving ontwikkeld. In 2022 zijn er 71 mentoren gestart, waarmee het totaal komt op 108 mentoren die een groep begeleiden in de master Epicurus. Deze mentoren, afkomstig van veel verschillende divisies, begeleiden allemaal 5 of 6 coassistenten, middels individuele (POP) en groepsgesprekken (intervisie). We zijn blij te kunnen melden dat de evaluaties laten zien dat het mentoraat goed wordt gewaardeerd door de coassistenten en dat zij het onderwijs goed aan vinden sluiten.

Sterk aanwezig in de studie Geneeskunde

Ook in 2022 verzorgde de sectie Studentenonderwijs weer een groot stuk onderwijs in de studie Geneeskunde aan de VU. Een bijzondere vermelding verdienen twee mooie masterclasses van het pre-universitycollege en de werkbezoeken aan Suriname.

Huisartsgeneeskundig onderwijs en stageplekken

De sectie Studentenonderwijs VU kent 27 medewerkers die met elkaar het huisartsgeneeskunde onderwijs verzorgen voor ongeveer 2.100 studenten geneeskunde aan de VU. Ook plaatsen we ieder jaar 360 tweedejaars bachelorstudenten voor een praktijkstage bij een huisarts of AIOS en zorgen we ieder jaar voor 360 stageplekken voor coassistenten. We nemen deel aan vele belangrijke commissies en raden voor het onderwijs: opleidingscommissie, examencommissie, bachelorraad, masterraad, voortgangstoetsbeoordelingscommissie (VBC) en commissie professionele ontwikkeling (CPO).

Masterclass pre-university college

Dit voorjaar werkten we weer mee aan 2 mooie masterclasses van het pre-universitycollege

(PUC) van de VU: Health Detective, samen met Thecla Hekker van Medische Microbiologie; Anatomie en de kunst van het kijken, samen met Floor Buma en Alexander Bijnsdorp van Anatomie.

*Huisartsgeneeskunde
is sterk aanwezig in
geneeskunde aan de VU*

Project Klinisch Redeneren

De werkgroep Klinisch Redeneren heeft op basis van een uitgebreide inventarisatie een visie geformuleerd voor onderwijs in klinisch redeneren. Ze gaan met dit document aan de slag om het klinisch redeneren onderwijs in bachelor en master te verbeteren.

Jouw grens en mijn grens: nascholing voor coassistent opleiders

Op 8 juni was er een goed bezochte nascholingsbijeenkomst voor co-assistent opleiders. Deze was samen met de collega's van de sectie Studentenonderwijs UvA georganiseerd. Het thema was grensoverschrijdend gedrag. Tijdens deze nascholing werden opleiders meegenomen in het omgaan met grensoverschrijdend gedrag in de opleidingssituatie. De incidenten bij The voice of Holland hebben veel losgemaakt in onze maatschappij, maar ook in de opleidingssituatie met coassistenten speelt het risico van grensoverschrijdend gedrag. Wat weten we van grensoverschrijdend gedrag in de geneeskunde-opleiding? Hoe vaak komt het voor? Wat zijn geaccepteerde omgangsvormen en waar ligt de grens? En hoe herken je deze? Een van de sprekers deze avond was onze onderwijsdirecteur Christa Boer, initiatiefnemer achter de app #zouikwatzeggen.

De opleiding geneeskunde van de VU is in de studiegids van de NSE (Nationale Studenten Enquête) wederom uitgeroepen tot topopleiding.

Toets Diagnostisch Klinisch Redeneren (DKR)

De oude Entree-toetsen zijn omgevormd tot diagnostisch klinisch redeneertoetsen. Studenten maken in het KTO-onderwijs (de lesweken vooraf aan een coschap) deze toets. Dit geeft hun inzicht in waar ze goed en minder goed in zijn wat betreft klinisch redeneren. Het helpt ze om gericht leerdoelen te stellen voor aanvang van het coschap.

Suriname

Bijzonder vermeldingswaard dit jaar waren onze bezoeken aan stage instellingen in Suriname en Aruba. Ashna Bishesar, Mariette Diderich (International Office IOO) en Paul Houben zijn voor een werkbezoek naar Paramaribo geweest. Ze hadden een vol programma met bezoeken aan meerdere ziekenhuizen, huisartspraktijken, een werkplekbezoek bij Staatsolie met een bedrijfsarts, en een diner bij de ambassade. Het doel was de banden aan te halen met de instellingen waar onze coassistenten en studenten (zorg-stage) heen gaan.

Curriculumrollen

We waren dit jaar vertegenwoordigd in de examencommissie, opleidingscommissie, bachelorraad en masterraad van de opleiding. We werkten mee aan de selectie voor de opleiding geneeskunde (beoordelen kandidaten en beoordelen bezwaren). We coördineerden drie cursussen (AP3, MWO2, AP4), de minor Global Health Amsterdam (GHA), de tweede-jaarsstages en het coschap huisartsgeneeskunde.

Verhuizing: een project met veel impact

Research en Netwerkteam naar locatie AMC

De tweede helft van 2022 stond in het teken van een groot project op onze afdeling met veel impact: de verhuizing van de sectie Research en Netwerk naar locatie AMC en de daarvoor noodzakelijke renovatie van de afdeling. Nadat de afdelingen huisartsgeneeskunde VUmc en AMC in juni 2020 op papier waren gefuseerd, zijn we in de daaropvolgende jaren stap voor stap naar elkaar toegegroeid en geïntegreerd. Wat nog ontbrak is met z'n allen op dezelfde locatie werken. Daar kwam in het laatste kwartaal van 2022 verandering in.

Verhuizen en inrichten

Samen met de andere afdelingen binnen onze divisie EPM (Eerstelijnszorg, Public Health en Methodologie), en met name de collega-afdelingen Public and Occupational Health en Epidemiologie & Data Science, is na de zomer gestart met het omvangrijke en impactvolle project van verhuizen en inrichten. Vanaf september zijn er verschillende inventarisaties en keuzes gemaakt ten behoeve van het inrichten van de afdeling. Hierbij is gekeken naar het grote aantal medewerkers dat op J2 zou komen werken, naar fris nieuw meubilair, de behoefte aan ontmoetingsplekken, samenwerkingsplekken, concentratiewerkplekken en plekken waar Hybride vergaderd kan worden.

Nieuw meubilair, ontmoetings-, samenwerkings- en concentratiewerkplekken én plekken waar hybride vergaderd kan worden

Hybride werken en flexwerken

Naast alle materiele zaken betekende de op hand zijnde verhuizing ook veel voor de mensen op de afdeling die van plek moesten wisselen. Voor onze collega's 'aan de andere kant van de Amstel' die naar het AMC moesten verhuizen was dat een grote verandering. Maar ook de collega's op het AMC moesten bewegen naar een andere werkplek en een andere manier van werken: het hybride werken en het flexwerken hebben hun intrede gedaan op de afdeling.

Nog niet alle secties verhuizen mee

Helaas was van te voren al duidelijk dat er te weinig plek is voor het gezamenlijk inhuizen van alle secties binnen de afdeling: de secties Huisartsopleiding VUmc en Studentenonderwijs VU konden niet mee verhuizen naar de nieuwe afdeling J2.

Onderzoek met maatschappelijke relevantie

De onderzoekslijnen Diabetes en overgewicht, Cardiovasculair, Ouderenzorg, Oncologie, Soma & psyche en Onderzoek van onderwijs slaagden er in 2022 met succes in om een bijdrage te leveren aan de wetenschappelijke onderbouwing van het beleid bij de vele klachten en aandoeningen waarmee huisartsen dagelijks in de praktijk te maken krijgen.

Wisseling van de wacht

De sectie Onderzoek telt acht onderzoekslijnen: Diabetes en overgewicht, Cardiovasculair, Ouderenzorg, Oncologie, Soma & psyche en Onderzoek van onderwijs. Elke onderzoekslijn streefde ook in 2022 naar toegepast onderzoek van goede methodologische kwaliteit om zo een bijdrage te leveren aan de wetenschappelijke onderbouwing van het beleid bij de vele klachten en aandoeningen waarmee huisartsen dagelijks in de praktijk te maken krijgen. Mei 2022 heeft **Mirjam Geerlings** het stokje overgenomen als hoofd van de sectie Onderzoek van Hans van der Woude, die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Mirjam is

afgestudeerd in de Klinische Neuropsychologie. en was voor haar komst naar Amsterdam UMC als Associate Professor Epidemiologie verbonden aan het Julius Centrum van UMC Utrecht.

Onderzoekers zien elkaar in levenden lijve

Door alle coronamaatregelen duurde het tot 24 maart 2022 dat alle medewerkers van de sectie

Onderzoek elkaar in levenden lijve ontmoetten. Rond 50 onderzoekmedewerkers waren die dag aanwezig op een locatie in het Amsterdamse Bos. Om workshops over effectief communiceren, het maken van een goede poster, kwalitatief onderzoek en wetenschapscommunicatie bij te wonen. Maar vooral om kennis te maken met nieuwe collega's, voor het eerst niet via een beeldscherm, en oude bekenden na lange tijd terug te zien.

Subsidies voor oncologieprojecten

In 2022 is voor het project rond videoconsultaties tussen de oncoloog, huisarts en patiënt, voor een warme overdracht bij uitbehandelde patiënten, een subsidie toegekend. Dat geldt ook voor het project waarin onderzocht wordt welke rol de huisarts kan hebben bij het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kankerpatiënten.

Ouderenzorg

Binnen de onderzoekslijn Ouderenzorg waren ook in 2022 een aantal leidende thema's te onderscheiden. Het eerste betreft de doorontwikkeling van het geriatrisch zorgmodel in de eerstelijns, met speciale aandacht voor beslisondersteuning voor zorgverleners, patiënten en hun naasten. Een voorbeeld in daarvan is BOA: Beter Oud in Amsterdam. Het is geïnspireerd op het chronisch zorgmodel dat door Bodenheimer en Wagner is ontwikkeld. Bij (door)ontwikkeling werken we nauw samen met relevante doelgroepen (professionals, ouderen en hun naasten). Op dit moment worden BOA elementen door 60% van de Amsterdamse huisartspraktijken omarmd.

Het onderzoek focust zich ook op het (verder) ontwikkelen en evalueren van beslisondersteuning. Zo ontwikkelt AIOTO Jet Klunder op basis van informatie uit het HIS een predictie-

model dat risico op ongeplande ziekenhuis-opnames voorspelt. AIOTO Mieke Bogerd ontwikkelde een prioritering voor mensen met meerdere aandoeningen die baat kunnen hebben bij een uitgebreider consult ook op basis van informatie uit het HIS.

Ten slotte kan beter inzicht in 'wat werkt voor wie en wanneer' bijdragen aan effectieve, doelmatige en passende zorg voor kwetsbare personen en hun naasten. In het Europese I-CARE4OLD project werken we bijvoorbeeld aan een nieuwe generatie beslisondersteuning voor ouderen met complexe chronische aandoeningen met 14 partners uit 8 landen.

Diabetes, leefstijl en overgewicht

In 2022 is binnen de onderzoeksgroep diabetes en leefstijl gewerkt met de twee langlopende Hoorn cohorten: het Diabetes Zorg Systeem cohort (DZS, >15.000 mensen met T2D) en de Nieuwe Hoorn Studie (NHS, >2500 deelnemers, algemene populatie). Dit gebeurt in samenwerking met de afdeling Epidemiologie en Data Science en behandelt onderwerpen van zorggebruik, tot de relatie tussen factoren als metaboliëten, slaap, beweging en diabetes (-complicaties). Daarbij heeft de groep in samenwerking met STIZON de laatste hand gelegd aan DIAMANT: een data-infrastructuur waarbij huisartsgegevens gecombineerd kunnen worden met onder andere ziekenhuisgegevens van mensen met type 2 diabetes.

Onderzoek van Onderwijs

De onderzoeksgroep Onderzoek van Onderwijs

verricht wetenschappelijk onderzoek naar de opleiding en scholing van huisartsen, verbindt onderzoek en onderwijs aan de beroepspraktijk. Om zo een inspirerende en betekenisvolle bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de huisartsopleiding, aan de wetenschappelijke onderbouwing van de scholing van huisartsen, en aan de ontwikkeling van het onderzoeksveld van medisch onderwijs.

De onderzoeksgroep is in 2022 een nieuw initiatief gestart: Methodologie Club Amsterdam. Met als doel om de verschillende onderzoek van onderwijsgroepen van Amsterdam UMC, de HvA en ACTA bij elkaar te brengen. Er zijn in 2022 twee sessies geweest: Design based research, met als spreker Stephan Ramaekers, en Discourse analysis, met als sprekers Anouk Wouters en Anne de la Croix.

Vermeldenswaard is dat **Chris Rietmeijer** ('Om en om spreekuren') en **Marianne Mak** ('De 4 I's') een bijdrage hebben geleverd aan het Nieuwe Landelijke Opleidingsplan voor Huisartsopleiding Nederland.

Hart- en vaatziekten

Heugelijk nieuws voor **Ralf Harskamp** en zijn collega's van de cardio-

vasculaire onderzoeksgroep. Ralf Harskamp heeft, als eerste huisarts ooit, de zeer prestigieuze cardiovasculaire Dekkerbeurs toegekend gekregen. De Hartstichting heeft Ralf hiermee

een subsidie toegekend voor het doen van wetenschappelijk onderzoek naar hart- en vaatziekten. Ralf wil huisartsen helpen om beter in te schatten of iemand met pijn

op de borst een hartinfarct heeft. Dit gaat hij doen met behulp van een snelle bloedtest en risicoscore op huisartsenposten in meerdere regio's. Zo kunnen huisartsen de juiste mensen snel doorsturen naar het ziekenhuis. Ralf: "Ik hoop dat huisartsen met de uitslag van de bloedtest en de risicoscore beter kunnen inschatten of iemand wel of geen acuut hartprobleem heeft. Zo kunnen we patiënten in de toekomst meer zekerheid bieden. Alleen de mensen die snelle hartzorg nodig hebben, sturen we dan met spoed door voor behandeling in het ziekenhuis."

NHG-Wetenschapsprijs

Aioto Siham Bouchareb heeft in 2022 de NHG-Wetenschapsprijs gewonnen met haar artikel 'I am my own doctor: A qualitative study of the perspectives and decision-making process of Muslims with diabetes on Ramadan fasting.' Siham: 'Sommige mensen met diabetes hebben een verhoogd risico op complicaties tijdens de ramadan. Ondanks de religieuze vrijstelling blijken veel patiënten tegen medisch advies in te vasten tijdens de ramadan. Wij waren geïnteresseerd in de vraag hoe moslims met diabetes tot de keuze komen voor wel of niet vasten. Samengevat liet ons onderzoek zien dat veel deelnemers autonomie ervaren in de keuze

al dan niet te vasten en dat de eigen ervaring met vasten een grote rol speelt. Daarnaast zagen we dat afzien van vasten geen gemakkelijk besluit is en patiënten graag proberen te vasten en hun fysieke grenzen lijken op te zoeken alvorens te besluiten niet meer te vasten.'

Promoties

Op 4 februari verdedigde Steven Uittenbogaart zijn proefschrift 'The detection and diagnosis of atrial fibrillation in Dutch general practice'. Op 5 juli promoveerde Barbara Wollersheim op haar proefschrift 'Prostate cancer follow-up care in secondary and primary healthcare', een samenwerkingproject met het AVL.

Op 7 november vond de promotie plaats van Chris Rietmeijer. De titel van zijn proefschrift luidde: 'Direct Observation in Postgraduate Medical Education: A Misleading Concept.'

Vier oraties

Het jaar 2022 kende maar liefst vier heugelijke momenten waarop de vier kersverse hoogleraren van de afdeling hun inaugurele rede uitspraken: Petra Elders – 'Diabetes en huisarts', Hein van Hout – 'Zorg voor ouderen, tussen droom en werkelijkheid', Eric Moll van Charante – 'Kleurrijke preventie' en Jettie Bont – 'Huisartsen zorgen voor de toekomst'. Op de volgende vier pagina's van dit Jaarbeeld leest u daar meer over.

Oratie
Petra Elders

Diabeteszorg via de huisarts

In en rondom de gemeente Hoorn worden al meer dan 30 jaar gegevens verzameld over diabetes in de algemene bevolking en via huisartspraktijken. Die gegevens vormen de basis van de zogenaamde Hoornstudies en het Diabeteszorgcohort in Hoorn. Petra Elders is, samen met Joline Beulens, sinds 2014 de aanvoerder van een groep onderzoekers die op basis van deze gegevens kijkt hoe vaak diabetes voorkomt, en wat de risicofactoren en gevolgen zijn. In verband met de aanvaarding van haar hoogleraarschap op de leerstoel Huisartsgeneeskunde met speciale aandacht voor de diabeteszorg sprak Petra op vrijdag 11 februari haar inaugurele rede uit met de titel 'Diabetes en huisarts'.

Kun je iets vertellen over de Hoornstudies en het Diabeteszorgcohort in Hoorn? Petra: "De Hoornstudie en het Diabeteszorg Hoorncohort bevatten een schat aan informatie. Het is niet alleen een dataverzameling over een lange periode, de database is ook bijzonder rijk doordat we heel veel verschillende gegevens verzamelen. Met al die informatie onderzoeken we hoe we kunnen voorkomen dat mensen diabetes krijgen en hoe we het ziektebeloop kunnen verbeteren als iemand eenmaal diabetes heeft.

De kern van onze onderzoeksgroep ligt bij huisartsgeneeskunde, epidemiologie en data-science. Daarnaast werken we veel samen met andere deskundigen zoals internisten, diabetologen, psychologen en genetici."

Binnen de onderzoeksgroep is Elders de translatiedeskundige. "Ik vertaal ingewikkelde fundamentele bevindingen naar praktische consequenties voor de huisarts om de diabeteszorg te verbeteren. We weten bijvoorbeeld dat grote schommelingen in bloedsuikerwaarden een slecht ziektebeloop voorspellen. Ik heb deze kennis vertaald, onder andere naar een programma waarmee huisartsen betere begeleiding kunnen bieden aan patiënten die hun medicijnen niet (op tijd) innemen. Want juist bij die groep zien we grote variatie in bloedsuikerwaarden." Als hoogleraar zal Elders doorgaan met het omzetten van fundamentele wetenschappelijke inzichten naar toepassingen in de praktijk. Daarnaast wil ze hoogrisicogroepen beter in kaart brengen en de diabeteszorg verbeteren voor groepen die nu onderbelicht blijven of voor wie de zorg nu tekortschiet. Daarbij doelt de hoogleraar op migranten, mensen met een lage opleiding en ouderen. "Zo loopt er nu een onderzoek naar medicatie afbouwen bij ouderen met diabetes. Er zijn namelijk aanwijzingen dat dit zou kunnen."

Verder wil Elders kijken hoe je patiënten meer regie kunt geven bij het monitoren van hun ziekte. "Steeds meer mensen krijgen diabetes, terwijl huisartsen de zorg nu al niet goed kunnen bijbenen. Tegelijkertijd weten we dat de diabeteszorg beter kan, maar er dreigt een huisartsen- en personeelstekort. Zonder voldoende mankracht lukt dat niet. Daarom wil ik weten of en welke patiënten een deel van de monitoring zelf kunnen doen? Hoe zit dat bij mensen die niet zelfredzaam zijn? Je hoort vaak: 'Dat kunnen patiënten wel zelf'. Maar het is de vraag of dat klopt en voor wie. Het is mijn droom om dat verder uit te zoeken."

Kun je nog iets vertellen over het onderwerp van je oratie? 'Die gaat met name over de indrukwekkende ontwikkelingen in de diabeteszorg van de afgelopen jaren, de rol van de huisartsen daarin en waar we naar toe gaan. Het meest indrukwekkende is dat de huisarts de hele type 2 diabetes zorg in 10-15 jaar heeft overgenomen uit de tweede lijn. Afgeleide maten laten een verbetering van de kwaliteit zien en van intermediaire uitkomsten. Daarbij zijn huisartsen een type zorg gaan leveren waar ze nu spijt van hebben. Ook hier ademt de Woudschoten conferentie uit 2019.'

Oratie
Hein van Hout

Tussen droom en werkelijkheid

Op 19 april hield Hein van Hout zijn rede 'Zorg voor ouderen, tussen droom en werkelijkheid', waarmee hij zijn benoeming tot hoogleraar Zorg voor kwetsbare ouderen in de eerste lijn aanvaardde. De leerstoel van Van Hout richt zich op het begeleiden van ouderen met een kwetsbare gezondheid en beperkingen. Hoe kunnen we hen zo goed mogelijk begeleiden? Hoe kunnen we professionals daarin beter ondersteunen? 'Enerzijds door beslissingen beter te onderbouwen met een systematische beoordeling van iemands gezondheid. Dat vermindert blinde vlekken. Anderzijds door de organisatie van zorg te versterken: hoe kunnen de vele professionals in de eerstelijnszorg effectief samenwerken? Hoe werkt een doelmatige thuiszorgorganisatie? Daar is veel winst te behalen als we onze kennis beter vertalen naar acties.

De heilige graal in onderzoek (en praktijk) is om erachter te komen wat werkt voor wie op welk moment. De studies waar ik aan werk zijn in te delen in twee thema's. Een thema richt zich op het ontwerpen, valideren en testen van beslissingsondersteuning voor professionals. Jet Klunder werkt bijvoorbeeld aan een risicomodel om ongeplande opnames van ouderen te voor-

spellen op basis van HIS informatie. Ook ontwikkelden Mieke Bogerd en Collin Exmann een prioriteringsfilter voor mensen met meerdere chronische aandoeningen die baat kunnen hebben bij een consult en proactief uitgenodigd kunnen worden. Ook die is met alleen HIS informatie gemaakt. Het andere thema richt zich op de vraag welke organisatie van zorg goede en doelmatige uitkomsten laat zien. Beter Oud in Amsterdam (BOA) is daar een goed voorbeeld van. Emiel Hoogendijk onderzocht een gestructureerde en proactieve aanpak eerder in de ACT studie en dat vormde de basis voor BOA. Mooi om te zien dat dit wordt opgepikt in de praktijk. Huisartsen identificeren kwetsbare ouderen en de POH-O begeleidt deze mensen laagdrempelig. Dit zorgt voor beter behoud van zelfredzaamheid met name bij de meest kwetsbare personen.

'De heilige graal in onderzoek (en praktijk) is om erachter te komen wat werkt voor wie op welk moment.'

Ouderen voelen zich gehoord en huisartsen voelen zich ontlast. De inzet van de POH verdient zichzelf binnen 18 maanden terug door minder (duur) zorggebruik van patiënten. Een netwerk van andere eerstelijnsprofessionals en SO ondersteunt dit proces met raad en daad. Dankzij deze infrastructuur kan de zorg voor ouderen in de eerste lijn verder verrijkt en geprofessionaliseerd worden. We ontwikkelen bijvoorbeeld een nieuw zorgpad voor oudere 'vallers' op de SEH en kunnen die nu verbinden aan de POH-O en hopelijk richting valpreventie bewegen. Continuïteit blijft overigens kwetsbaar door kortlopende contracten met zorgverzekeraars. Niet alle huisartsen durven daarom hierin te investeren.'

Wat staat er 'tussen droom en werkelijkheid' in de weg? 'Er is een groot gat tussen effectonderzoek wat we bij huisartsgeneeskunde veel doen en daadwerkelijke implementatie en uitrol in de praktijk. BOA is een uitzondering. De meeste innovaties en bewezen effectieve en doelmatige interventies worden niet opgepikt en niet uitgerold. We hebben in Nederland, en ook het buitenland, geen goede procedure om met name de niet-medicinale interventies te laten landen. Vergelijk het eens met de medicatiewereld. Stel dat je een effectief vaccin uitvindt dat vervolgens nooit wordt ingezet. Doodzonde.'

Wat moet er in de eerste lijn anders/beter m.b.t. de zorg voor kwetsbare ouderen?

'De zorg voor mensen met dementie is helaas erg gefragmenteerd in Amsterdam. Een casemanager kan zoveel goed doen en crisissituaties voor zijn. Het is voor mantelzorgers een verademing om een laagdrempelig deskundig aanspreekpunt te hebben. Tot 2015 waren er redelijk goed lopende ketens in Amsterdam waarin casemanagers van verschillende zorgaanbieders samenwerkten en een centraal aanmeldpunt deelden. Dit is opgehouden na de zorgtransitie waarin de WLZ, ZVW en WMO ontstonden. Zorgaanbieders wilden niet meer gezamenlijk optrekken. Het is nu veel gedoe om een casemanager te vinden. De dekking in Amsterdam is laag. Circa 15% van de mensen met dementie heeft een casemanager tegen 40% in regio's waar het beter is georganiseerd. In ons onderzoek zagen we dat 1 casemanager met een caseload van 50 personen in 2 jaar tijd de maatschappij tussen de 500.000 en 800.000 euro bespaart! Deze professional verdient zichzelf 10-voudig terug.

Laten we hopen dat er meer aandacht komt voor de eerste lijn. Die is gefragmenteerd en heeft daardoor een zwakke stem. Nu er zoveel ouderen met een kwetsbare gezondheid in aantocht zijn, is de versterking en ontlasting van de huisartspraktijk op dit thema heel hard nodig.'

'Eén casemanager met een caseload van 50 personen bespaart de maatschappij in 2 jaar tijd tussen de 500.000 en 800.000 euro'

**Oratie Eric Moll
van Charante**

Eric Moll van Charante is benoemd tot hoogleraar Cardiovasculair risicomanagement in een multi-etnische populatie. Zijn oratie vond plaats op 20 mei 2022. In 2018 raakte hij betrokken bij het grootschalige Amsterdamse gezondheids-onderzoek HELIUS (Healthy Life in an Urban Setting), waar hij zich met name richt op preventie van hart- en vaatziekten. Onlangs werden zijn inspanningen verankerd in het hoogleraarschap. "Voor mij een uitgelezen kans om de talrijke opbrengsten van het onderzoek te vertalen naar betere zorg in de huisartspraktijk voor mensen met een migratieachtergrond", vertelt Moll van Charante. "Ik onderzoek hoe we de kans op hart- en vaatziekten voor Nederlanders met een Marokkaanse, Turkse, Surinaamse en Ghanese achtergrond beter kunnen voorspellen. Ook hoe we beter kunnen uitleggen wat dit risico betekent en hoe we met het verbeteren van de leefstijl of medicijnen hun gezondheid op langere termijn kunnen verbeteren. We moeten daarbij breder kijken: ook de leefomgeving kan onze gezondheid beïnvloeden. Denk maar aan de negatieve invloed van luchtvervuiling, lawaai en slechte behuizing. Op dat vlak komen voor mij Sociale Geneeskunde en Huisartsgeneeskunde samen."

Voor Amsterdam UMC is het in het leven roepen van deze leerstoel een belangrijke prioriteit: etnische minderheden vormen van oudsher een groot deel van de patiëntenpopulatie. "We voelen de verantwoordelijkheid meer onderzoek te doen naar gezondheidsverschillen in de context van multi-etniciteit," legt Moll van Charante uit. "In de meer dan honderd standaarden van het Nederlands Huisarts Genootschap is er maar weinig aandacht voor de invloed van etniciteit op de behandeling en begeleiding van patiënten. Terwijl het belang ervan al uit veel onderzoek duidelijk is geworden. De coronapandemie heeft dat dik onderstreept; mensen uit minderheidsgroepen worden vaker in het ziekenhuis opgenomen en hebben een groter risico op complicaties en overlijden aan covid-19." "Een belangrijke reden waarom we zo weinig weten over deze verschillen en de achterliggende oorzaken is, dat mensen met een migratieachtergrond nog altijd sterk ondervertegenwoordigd zijn in wetenschappelijk onderzoek. Met de HELIUS-studie hebben we een unieke kans om de invloed te bestuderen van erfelijke aanleg, sociale- en culturele gewoonten, leefstijl, sociaaleconomische factoren en de samenhang daartussen." Cruciaal, zo legt de hoogleraar uit, is om meer inzicht te krijgen in hoe mensen zelf omgaan met gezondheidsrisico's: "Het heeft geen zin om

patiënten te adviseren over leefstijl of behandeling als dat niet aansluit op hun behoeften en mogelijkheden. Het begint dus met luisteren. Pas als we begrijpen hoe patiënten in het leven staan, kunnen we ze goed adviseren. Momenteel vragen we huisartsen naar hindernissen bij de zorg aan etnische minderheden en hoe ze daarmee omgaan. Ongetwijfeld levert dat ook oplossingen op die waardevol kunnen zijn voor alle collega's." Een andere ingang is e-health, vervolgt Moll van Charante. Hij is als onderzoeker betrokken bij een smartphone-platform voor leefstijlverbetering met coaching op afstand. Het platform wordt momenteel in de Europees-Chinese PRODEMOS-studie getest. Centraal staat de vraag of mensen met een laag sociaal-economisch profiel op deze manier hun leefstijl over langere tijd kunnen verbeteren. "De eerste resultaten zijn positief. Het platform verkleint de afstand tot zorg die veel mensen met een migratieachtergrond ervaren." Al met al is er dus veel werk aan de winkel, concludeert Moll van Charante. "Met als stip op de horizon dat we beter inspelen op het ongelijk verdeelde ziekterisico, rekening houdend met culturele achtergrond en behoeften. Het is een kwestie van een lange adem, maar ik heb goede hoop dat het ons zal lukken de bestaande gezondheidskloof te verkleinen."

Oratie
Jettie Bont

Huisartsen zorgen voor de toekomst

Jettie Bont, hoofd van de afdeling Huisartsgeneeskunde, aanvaardde op 14 juli haar hoogleraarschap op de leerstoel Huisartsgeneeskunde. In haar oratie sprak zij over de twee betekenissen van zorgen voor. In de eerste plaats doelde zij op de bijdrage van de afdeling Huisartsgeneeskunde Amsterdam UMC aan een van de belangrijkste pijlers van de gezondheidszorg: de huisartsenzorg. Daarnaast deelde ze haar zorgen over het huisartsenvak en de huisartsen die de uitdagingen van de toekomst ook daadwerkelijk aan moeten kunnen. Nadat beide aspecten uitvoerig werden besproken sloot Jettie af met haar conclusie: 'De grootste toegevoegde waarde van de huisarts ligt in de vertrouwensrelatie met onze patiënten en ons medisch generalisme. We diagnosticeren, behandelen en helpen mensen regie te voeren over hun gezondheid. Dit zouden we het liefst voor al onze patiënten willen blijven doen, maar dat zal niet gaan. Daarom móeten we onze manier van werken aanpassen, opdat we beschikbaar blijven voor de mensen die ons het meest nodig hebben: onze complexe, kwetsbare en chronisch-zieke patiënten. Aan ons de schone taak om met ons innovatieve onderzoek te kijken hoe we nog meer kunnen bijdragen aan

het verminderen van de zorgvraag en het vergroten van het zorgaanbod. Samen met de regio. Ook zullen we méér artsen en huisartsen opleiden die zich nog vaker tot Dappere Dokters weten te ontplooien. Bovendien gaan we die huisartsen verleiden zich voor langere tijd aan een praktijk te binden opdat ze zorgen voor continue en persoonsgerichte zorg. Voor de laagcomplexere zorg organiseren we digitale tools en andere methoden om vooral het zelfmanagement te vergroten. Zo houden we voldoende tijd over voor de patiënten die ons het meest nodig hebben.

Gaat ons vak daardoor veranderen? Ja, dat gaat het zeker. Ons spreekuur zal gevuld gaan worden met patiënten die gemiddeld een hogere leeftijd hebben, en die gemiddeld meer ziektes onder de leden hebben dan nu. Voor die patiënten zijn we de vertrouwensarts, de gids, de dokter. Deze patiënten helpen we om keuzes te maken over welke behandeling ze wel of juist niet meer willen en we begeleiden ze naar de laatste fase van hun leven.

Zien we straks dan echt geen kleine kwalen meer? Dat gaat inderdaad een stuk minder worden. Echter, laten we ons stinkende best doen om die zorg wél vanuit onze eigen praktijk te blijven organiseren. Ik moet er niet aan denken

dat commerciële aanbieders die zorg bij ons weg gaan halen, omdat wij het zelf niet goed georganiseerd hebben. Dan ontstaat er namelijk pas echt versnippering. Hoe we dat moeten organiseren? Ook daar moeten we onderzoek naar doen, en vervolgens moeten we de beroepsgroep helpen om wat werkt op een goede manier ingevoerd te krijgen.

Dames en heren, mijn opdracht als hoogleraar is het bijdragen aan toekomstbestendige huisartsenzorg. Onze zorgen óm goede huisartsenzorg maken plaats voor het zorgen vóór goede huisartsenzorg. We hebben een prachtig vak. We gaan aan de slag met oplossingen, en over twintig jaar kijken we daar samen nog steeds vol trots op terug.'

'Onze zorgen óm goede huisartsenzorg maken plaats voor het zorgen vóór goede huisartsenzorg.'

Afdelingsdag 'De Verbinding'

Maandag 26 september 2022

In 2021 konden wij, met in achtneming van de toen geldende coronamaatregelen, als gefuseerde afdeling Huisartsgeneeskunde voor het eerst gezamenlijk een afdelingsdag organiseren. In 2022 gaven wij daar met onze afdelingsdag 'De Verbinding' een vervolg aan. Op een kletsnatte en koude maandag 26 september werd het een hartverwarmende dag vol workshops, theater, muziek, bijpraten en kennismaken. Een dag vol inspiratie en verbinding!

Continuering van zorg in drukke tijden

Dankzij de grote inzet van alle collega's slaagde de Universitaire Huisartsenpraktijk erin groei te realiseren en goede zorg te continueren.

Een druk jaar – what else?

In 2022 verdween corona langzaam van de voorgrond. Hoge zorgvraag, wisseling van personeel en ICT uitval vroegen veel van het team. Met goede inzet van alle collega's kon groei worden gerealiseerd en goede zorg gecontinueerd.

Digitalisering

Een nieuw telefoonsysteem werd in gebruik genomen, TeleQ, waarmee het werken voor de praktijkassistenten werd vergemakkelijkt. Voorbereidingen werden getroffen voor een overgang naar nieuw HIS in 2023.

Hoge zorgvraag, wisseling van personeel en ICT uitval vroegen veel van het team.

Personeelswisselingen en afscheid van de oprichter

Het team van de UHP is in 2022 uitgebreid met een nieuwe praktijkmanager, Maarten Mol, als opvolger van Tanja Koekebakker en Samantha Lindner-Ramos die voorjaar 2022 afscheid namen. In december werd afscheid genomen van Ferry Bastiaans, die als oprichter van de praktijk in 2004 bijna 20 jaar werkzaam geweest was voor de UHP. We namen verder afscheid van praktijkassistent Ian Prins en praktijkondersteuner GGZ Frederike Vingerhoeds. Vacatures konden niet direct worden ingevuld.

Samenwerking met de regio

In wijkgroepverband werd gewerkt aan

betere samenwerking, met de omringende praktijken en met sociale domein en andere disciplines.

Hondsrugpark Gezond

De nieuwe, innovatieve huisartsenpraktijk Hondsrugpark Gezond, een intensieve samenwerking tussen Stichting GAZO en de afdeling Huisartsgeneeskunde van Amsterdam UMC, is op 3 oktober 2022 geopend. Eerder was deze praktijk bekend onder de werknaam 'Praktijk van de Toekomst'. Huisartsen Karen Bloemendal en Sanne Rekers, tevens collega bij de huisartsopleiding locatie AMC, hebben de praktijk 'Hondsrugpark Gezond' gedoopt.

De opdracht van Hondsrugpark Gezond is om innovatieve en toekomstgerichte huisartsenzorg neer te zetten en hier ook onderzoek naar te doen. De praktijk is als het ware een proeftuin voor innovaties. Hierbij wordt nadrukkelijk ruimte gemaakt voor onderzoek, opleiding en onderwijs.

In de komende jaren zal de praktijk uitgroeien tot een modern gezondheidscentrum in de nieuwbouwwijk Hondsrugpark, die in het gebied tussen de Ikea en de Amsterdam Arena wordt ontwikkeld. De missie van Karen en Sanne is om er met deze praktijk aan bij te dragen dat Hondsrugpark de gezondste wijk van Amsterdam zal worden.

Green Team HAG opgericht

In 2022 hebben 11 enthousiaste medewerkers uit de secties van de afdeling Huisartsgeneeskunde het Green Team HAG opgericht. Met als doel initiatieven en gezamenlijke projecten te ontwikkelen waarmee de duurzaamheid op de afdeling verbeterd kan worden.

Er bestaan binnen Amsterdam UMC al 34 Green Teams die onderling contact hebben en samen oprekken in brede campagnes. Het Green Team HAG is ontstaan tijdens een overleg van de sectie Onderzoek, toen er vragen werden gesteld over het vliegen naar congressen en eventuele duurzamere opties hiervoor. Na een brainstorm is hier uiteindelijk de oprichting van het Green Team uit voortgekomen, waarbij ook medewerkers uit andere secties zich hebben aangesloten.

Van alle doelstellingen is bewustwording voor het Green Team het allerbelangrijkst. Hoe kunnen wij als afdeling bijdragen aan meer duurzaamheid in de zorg? Bedenk dat 6 tot 8% van de CO₂ uitstoot in Nederland uit de zorgsector komt. Ook als medewerkers dragen we daar aan bij. Kleine veranderingen kunnen al een groot verschil maken. Informeren, meedenken, bewust maken en inspireren, met uiteindelijk als doel om concrete werkafspraken te maken en verbeterpunten door te voeren, zodat de afdeling echt een stukje groener wordt.

Gezien de verhuizingen binnen de afdeling is het thema 'vervoer' gekozen om als eerste mee aan de slag te gaan. De verhuizing was een mooie kans om duurzamere opties van woon-werkverkeer te onderzoeken en collega's op weg te helpen. Zo zijn bijvoorbeeld factsheets

gemaakt met informatie over woon-werkverkeer per fiets en alle OV-opties, die vervolgens zijn verspreid over de afdeling.

Verbinding tussen instituut en regio

Met het Academisch Netwerk Huisartsgeneeskunde Amsterdam UMC beogen we de leer- en ontwikkelcirkel aan te jagen en te faciliteren: praktijkrelevante vragen definiëren, samen met praktijk onderzoek verrichten, kennis opdoen, kennis delen, methoden voor implementatie ontwikkelen en aanbieden. Dat is naar onze mening de essentie en de (meer)waarde van het ANHA.

Harmonisatie & integratie

In 2022 hebben we hard gewerkt aan de fundering onder het nieuwe geïntegreerde academisch netwerk. In afstemming met de huisartsenorganisaties in het netwerk en de collega's op de afdeling hebben we de uitgangspunten voor het nieuwe netwerk gedefinieerd en vertaald in een missie, visie en ambitie. Met de besturen van de zorgkoepels hebben we overeenstemming bereikt over de nieuwe structuur, inrichting en samenstelling van het nieuwe Academisch Netwerk Huisartsgeneeskunde Amsterdam UMC en hebben deze uitgewerkt in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

Verbinding met de regio

Het leggen van verbinding tussen de onderzoekers en

docenten van onze afdeling en de huisartsen in de regio, gericht op gezamenlijke onderzoeks- en innovatieprojecten, vormt de essentie van onze academische werkplaats. We het afgelopen jaar mooie activiteiten en projecten kunnen starten en realiseren met het zorgveld. Zoals een netwerkbijeenkomst rond het thema Etniciteit en een projectplan voor het opstarten van ICPC-scholing met een opzet voor de inhoud van deze scholing voor huisartsen in het netwerk.

Spiegelaar 2.0

Fase 2 van het innovatieproject Spiegelaar is in 2022 op volle stoom gekomen. In opdracht van en samen met de Amsterdamse Huisartsenalliantie richt dit project zich op het ontwikkelen van een methodiek voor kwaliteitsontwikkeling in de huisartsgeneeskunde aan de hand van spiegelinformatie en intercollegiale toetsing.

In het afgelopen jaar is met 7 wijkgroepen van huisartsenpraktijken een inhoudelijk thema onder de loep genomen, is er spiegelinformatie gemaakt en besproken en zijn afspraken vastgelegd ten aanzien van voornemens in de zorgverlening.

Spiegelaar 2.0 is een mooi voorbeeld van de leer- en ontwikkelcirkel die we met het ANHA beogen aan te jagen en te faciliteren: praktijk-relevante vragen definiëren, samen met praktijk onderzoek verrichten, kennis opdoen, kennis delen, methoden voor implementatie ontwikkelen en aanbieden. Dit is naar onze mening de essentie en de (meer)waarde van het ANHA.

Omvang netwerk

Eind 2022 waren er 118 praktijken aangesloten bij het ANHA, met 404 huisartsen en zo'n 600.000 patiënten. Met alle praktijken sluit het ANHA team een contract af, het sluit hen aan op de ANHA database, voorziet de praktijk van informatie over het ANHA en van patiëntinformatie over de deelname van de praktijk aan het netwerk.

Netwerkbijeenkomst 'Etniciteit in de huisartsenpraktijk'

In september 2022 vond in Amsterdam een netwerkbijeenkomst plaats rond het thema 'Etniciteit in de huisartsenpraktijk'. Met een goede opkomst van huisartsen uit de regio Amsterdam/Almere/Haarlem, een mooi inhoudelijk programma, topsprekers uit de wetenschap en bovenal een boeiende dialoog tussen de aanwezige huisartsen, onderzoekers en docenten over de invloed van etniciteit op de zorg in de huisartsenpraktijk werd het een bijzondere en inspirerende avond.

Dat het belangrijk is om in de zorg én in onderzoek aandacht te schenken aan etniciteit lieten de cijfers op deze netwerkbijeenkomst zien. 2,5 Miljoen mensen zijn in Nederland van niet-Westerse achtergrond. In Amsterdam is 56% van niet-Westerse afkomst.

Gezondheidsverschillen

Spreker Eric Moll van Charante (hoogleraar huisartsgeneeskunde met als leerstoel cardio-vasculair risicomanagement in een multi-etnische populatie) nam ons mee in de HELIUS studie die de gezondheidsverschillen onder etnische minderheden belicht, met als uiteindelijk doel handvatten te krijgen hoe deze te verbeteren. Er werden substantiële verschillen met de autochtone populatie gevonden. Zoals bij Diabetes Mellitus, dat bij allochtone vrouwen op gemiddeld veel jongere leeftijd voorkomt.

COVID pandemie

Maria Prins (hoofd van de afdeling infectieziekten, onderzoek en preventieontwikkeling GGD Amsterdam en hoogleraar Public Health en epidemiologie infectieziekten afdeling interne geneeskunde Amsterdam UMC) liet ons zien hoe groot de impact van het hebben van een etnische achtergrond was in de COVID pandemie. Relatief overleden er meer mensen in deze groep aan Covid-19 dan onder de bevolking met Nederlandse achtergrond.

Zelfs na bijvoorbeeld controle voor verschillen in sociaal demografische kenmerken, zoals welvaartsniveau.

Interactieve workshops

Tijdens deze bijeenkomst stonden er tevens drie interactieve workshops op het programma zoals die van Maria van den Muijsenbergh (huisarts en hoogleraar gezondheidsverschillen persoons-gerichte zorg Radboud Universiteit en PHAROS): een warme mix van de gepassioneerde kennis van Maria en de indrukwekkende levensechte bespiegelingen vanuit vluchtelingen perspectief door een kinderarts en vluchteling uit Syrië.

Stuurgroep en projecten

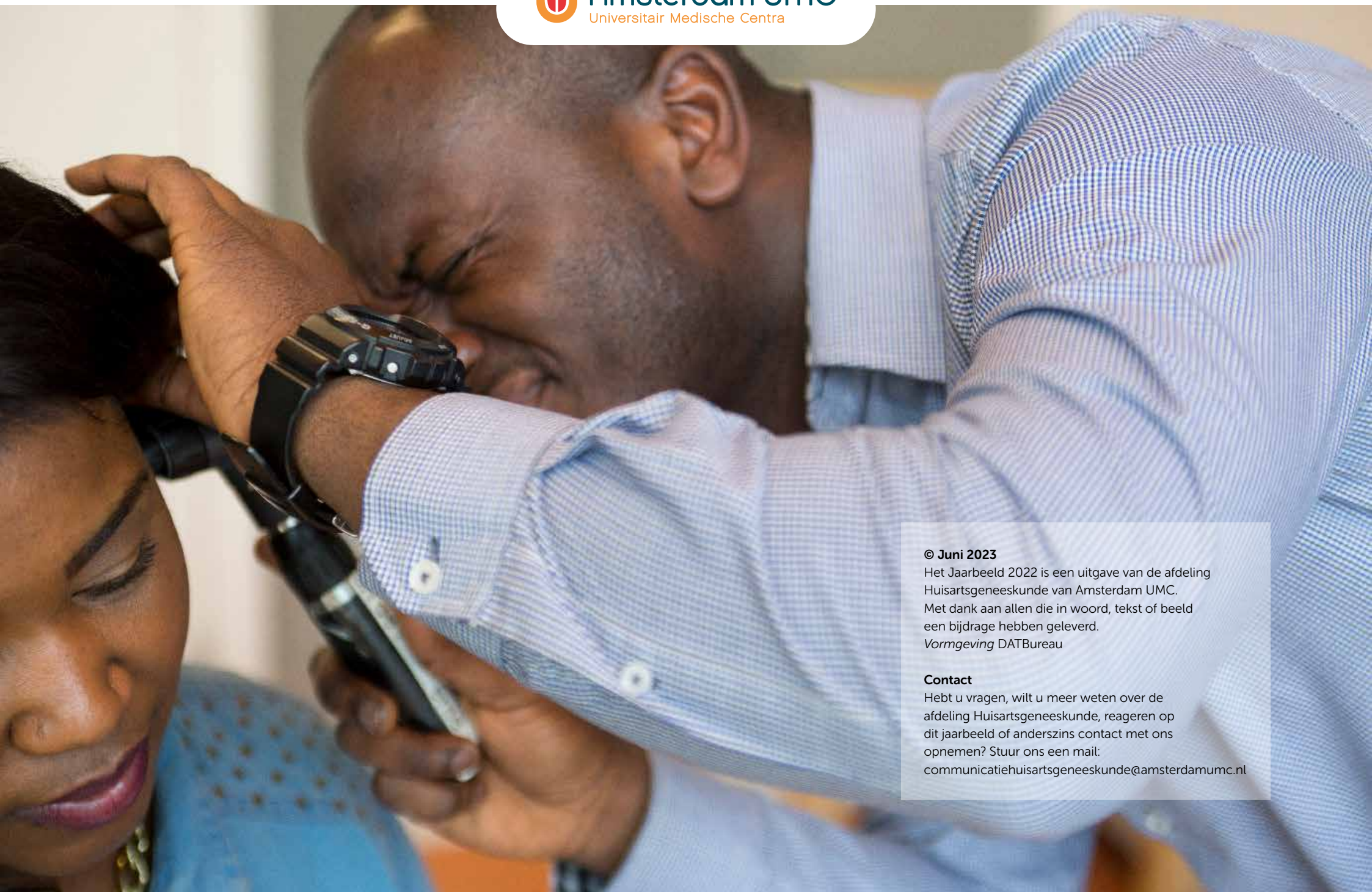
De ANHA stuurgroep is het epicentrum van de academische

werkplaats. Het is de plek waar de ambassadeurs van de aangesloten huisartsenorganisaties in gesprek gaan over projecten en projectideeën van vooral de onderzoekers en docenten van de academie. De stuurgroep heeft het afgelopen jaar 5 keer vergaderd waarbij vele projectideeën en –voorstellen zijn besproken, adviezen aan onderzoekers zijn gegeven, goedkeuring aan dataverzoeken zijn gegeven en projecten met (ANHA)prioriteit zijn vastgesteld. Zoals bijvoorbeeld PEPTALK, OMED2, DISC2, VERDI, I-RECOVER, TEMPO, HELIUS en OPERA. Het ANHA team heeft alle projecten ondersteund bij het werven van en het relatiebeheer met de betrokken huisartsen onder andere via de ANHA nieuwsbrief, het bieden van een podium op de netwerkbijeenkomst en het aanschrijven van de praktijken. Voor al het datagedreven onderzoek voorziet het team de onderzoeker van relevante datasets.

Datamanagement en database-infrastructuur

De datamanagementgroep van het ANHA houdt zich bezig met het in stand houden van de database-infrastructuur van het ANHA, het ophalen van de data bij de huisartspraktijken, het plaatsen van deze data in de database en natuurlijk het

maken datasets voor onderzoekers en het maken van spiegelinformatie voor de huisartspraktijken. Een aantal huisartsenorganisaties kondigde afgelopen jaar aan het aantal HISsen in hun zorggroep te willen reduceren. Dit vroeg om bijzondere aandacht van de datamanagers. Belangrijk op het gebied van datamanagement was ook de komst van een datasteward. Amsterdam UMC heeft de ambitie om al het wetenschappelijk onderzoek volgens de FAIR-principes (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) uit te voeren, om betrouwbare en herbruikbare data te genereren en tot reproduceerbare onderzoeksresultaten te komen. In de tweede helft van 2022 is vooral veel tijd van het ANHA team geïnvesteerd in het op de rit zetten van de nieuwe functie en het inwerken van de datasteward. Het team ANHA heeft in 2022 veel energie gestoken in de voorbereiding op de toekomst. Samen met de Intercity partners van UMCG, UMCU, MUMC zijn de contracten met calculus en Proigia verlengd. Verder is in 2022 in afspraak met de afdelingshoofd en de sectie onderzoek een verkenning gedaan naar de kansen voor samenwerking met STIZON.

© Juni 2023

Het Jaarbeeld 2022 is een uitgave van de afdeling Huisartsgeneeskunde van Amsterdam UMC.

Met dank aan allen die in woord, tekst of beeld een bijdrage hebben geleverd.

Vormgeving DATBureau

Contact

Hebt u vragen, wilt u meer weten over de afdeling Huisartsgeneeskunde, reageren op dit jaarbeeld of anderszins contact met ons opnemen? Stuur ons een mail: communicatiehuisartsgeneeskunde@amsterdamumc.nl